

**Helsingfors/Mariehamn 28.1.2022****Nr 4/22****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse  
15.12.2021, nr 292/2021.

Till Justitieministeriet

**Ärende** Utlåtande över landskapslag om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler, antagen av lagtinget 15.12.2021.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Landskapslagen är en blankettlag, enligt vilken rikets lag om överensstämmelse med kraven på aerosoler (FFS 794/2020, nedan rikslagen) med vissa avvikelser görs tillämplig i landskapet. Ändringar i rikslagen ska gälla i landskapet från det de träder i kraft i riket. Hänvisningar i rikslagen till bestämmelser som har motsvarigheter i landskapslagstiftningen ska avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen. Förvaltningsuppgifter i rikslagen som ankommer på statens myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen.

Syftet med rikslagen är att trygga säkerheten hos den fria rörligheten för aerosoler. Genom lagen genomfördes rådets direktiv 75/324/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare.

**Lagstiftningsbehörigheten**

I en landskapslag kan enligt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland för vinnande av enhetlighet och överskådlighet intas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. Intagande av sådana stadganden i en landskapslag medför inte ändring i fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet.

Landskapslagen gäller landskapets myndigheter, brand- och räddningsväsendet, natur- och miljövård samt näringsverksamhet på

vilka områden lagstiftningsbehörigheten helt eller med vissa undantag tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 6, 10 och 22 punkterna i självstyrelselagen, samt konsumentssäkerhet (produktsäkerhet), som är att hänföra till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 12 och 22 punkterna i sistnämnda lag.

Rikslagen innehåller bestämmelser som gäller import av aerosoler. I det avseende fråga är om utrikeshandel tillkommer lagstiftningsbehörigheten riket enligt 27 § 12 punkten i självstyrelselagen. Rätten till begränsningar i fråga om utrikeshandeln av andra orsaker än handelspolitiska, t.ex. på grund av tekniska säkerhetskrav, ska emellertid, enligt motiven till självstyrelselagen, bedömas utgående från det rättsområde som åtgärden i sakligt hänseende närmast hänför sig till. Lagstiftningen innehåller även bestämmelser som gäller konsumentskydd samt standardisering, vilka utgör riksbehörighet enligt 27 § 10 och 19 punkterna i självstyrelselagen. Bestämmelserna av rikslagstiftningsnatur kan jämlikt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen intas i landskapslagstiftningen.

Landskapslagens 5 § berättigar landskapsregeringen att inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som har utfärdats med stöd av rikslagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar som landskapsregeringen bestämmer. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda förordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Denna begränsning motsvarar begränsningen i 80 § 1 mom. i grundlagen. Detta innebär att det tydligt ska framgå hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Enligt ordalydelsen är delegeringsstadgandet i landskapslagens 5 § vagt till den del det bemyndigar landskapsregeringen att göra ändringar i bestämmelser som utfärdas med stöd av rikslagstiftningen. Innehållet i delegeringen preciseras och begränsas emellertid av den reglering som finns i landskapslagen, rikslagen samt på området gällande EU-rättsakter. Dessutom begränsas de ändringar som landskapsregeringen kan göra i förhållande till rikslagstiftningen genom att landskapsregeringen endast kan utfärda förordningar inom landskapets behörighet. Därtill avser stadgandet ändringar av författningar på förordningsnivå eller lägre nivå. Med beaktande av dessa omständigheter anser Ålandsdelegationen att delegeringsstadgandet uppfyller de krav som

anges i självstyrelselagens 21 § 1 mom., som motsvarar grundlagens 80 § 1 mom.

I enlighet med 18 § 25 punkten i självstyrelselagen kan straffbestämmelserna i rikslagen intas i landskapslagstiftningen till den del de utgör landskapsbehörighet.

Enligt 27 § 23 punkten i självstyrelselagen tillkommer lagstiftningsbehörigheten gällande rättskipning riket med beaktande av vad som stadgas i lagens 25 och 26 §. I landskapslagen har inte intagits några från den antagna rikslagstiftningen avvikande besvärsmåttbestämmelser, varvid besvärsmåttstadgandena i självstyrelselagens 25 och 26 § är tillämpliga.

Varken i rikslagen eller landskapslagen finns några tillsynsbestämmelser, förutom de som gäller tillsynsmyndigheten i rikslagens 6 och 10 §. Bestämmelser om tillsyn och övervakning av om vissa produkter överensstämmer med gällande produktsäkerhetskrav (marknadskontroll) finns för Ålands del i den av lagtinget 14.12.2016 antagna landskapslagen om marknadskontrollen av vissa produkter, nedan marknadskontrollagen. Marknadskontrollagen är horisontell till sin karaktär, vilket innebär att den innehåller bestämmelser som gemensamt ska tillämpas på vissa produktspecifika lagar. I landskapslagen om ändring av landskapslagen om marknadskontrollen av vissa produkter, antagen samma dag som föreliggande landskapslag, stadgas att föreliggande landskapslag ska ingå i tillämpningsområdet för marknadskontrollagen. Dessutom konstaterar Ålandsdelegationen att i rikslagens 4 § 3 mom. finns en hänvisning till rikets marknadskontrolllag (FFS 1137/2016). Denna hänvisning torde i enlighet med landskapslagens 2 § för Ålands del avse marknadskontrollagen. Enligt Ålandsdelegationens bedömning kan föreliggande landskapslag träda i kraft även förutom denna aviserade ändring av marknadskontrollagen.

### **Ålandsdelegationens utlåtande**

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger.

**Närvarande** Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Suviranta jämte  
suppleanten Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck  
ordförande

Rainer Åkerblom  
sekreterare